

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-297/24-1

Sprawa C-297/24 [Brosłon]ⁱ

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data złożenia:

26 kwietnia 2024 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Cour de cassation (Luksemburg)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

25 kwietnia 2024 r.

Strona skarżąca:

CY

Strona przeciwna:

Caisse pour l'avenir des enfants

[...]

między

CY, zamieszkałym we [Francji],

stroną skarżącą w postępowaniu kasacyjnym,

[...]

i

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

CAISSE POUR L'AVENIR DES ENFANTS (kasa ds. przyszłości dzieci, Luksemburg) [...]

stroną przeciwną w postępowaniu kasacyjnym,

[...] Mając na względzie zaskarżony wyrok wydany w dniu 2 marca 2023 r. [...] przez Conseil supérieur de la sécurité sociale (wysoką radę ds. zabezpieczenia społecznego, Luksemburg);

[...]

Okoliczności faktyczne

Zgodnie z zaskarżonym wyrokiem [...] Caisse pour l'avenir des enfants cofnął CY, który jest pracownikiem przygranicznym, prawo do dodatku rodzinnego pobieranego na dziecko jego małżonki, urodzone z poprzedniego małżeństwa, ze względu na to, że dziecko to nie mogło być już uznawane za członka jego rodziny zgodnie z brzmieniem art. 269 i 270 Code de la sécurité sociale (luksemburskiego kodeksu zabezpieczenia społecznego) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 23 lipca 2016 r. zmieniającą między innymi przepisy kodeksu zabezpieczenia społecznego.

Conseil arbitral de la sécurité sociale (rada arbitrażowa ds. zabezpieczenia społecznego, Luksemburg) uwzględniła środek odwoławczy wnoszącego skargę kasacyjną zmierzającą do przywrócenia mu wypłaty dodatku rodzinnego.

Conseil supérieur de la sécurité sociale (wysoka rada ds. zabezpieczenia społecznego) zmieniła to orzeczenie, uznając, że Caisse pour l'avenir des enfants postąpiła zgodnie z prawem, odbierając CY prawo do dodatku rodzinnego.

W przedmiocie zarzutów kasacyjnych

Przytoczenie brzmienia zarzutów

Zarzut pierwszy „dotyczący naruszenia lub błędnego zastosowanie, lub też niewłaściwej wykładni art. 1 lit. i) i art. 67 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 i art. 2 pkt 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG.

W zaskarżonym wyroku nie dokonano bowiem szerokiej wykładni przesłanki uczestniczenia w utrzymaniu niebiologicznego dziecka pracownika przygranicznego, o której mowa w wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia

2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l'avenir des enfants (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego) (C-802/18, EU:C:2020:269),

podczas gdy należało zastosować tego rodzaju szeroką wykładnię i przyznać pracownikowi przygranicznemu prawo do dodatku rodzinnego na dziecko jego małżonki Clary”;

Zarzut drugi [oparty na prawie krajowym] [...];

Zarzut trzeci „dotyczący naruszenia przepisów prawa, a w szczególności niezastosowania lub błędnej wykładni, lub też błędnego zastosowania art. 2 pkt 2 lit. c) dyrektywy 2004/38/WE

w zakresie, w jakim Conseil Supérieur de la Sécurité Sociale (wysoka rada ds. zabezpieczenia społecznego) orzekła, że strona skarżąca nie łoży na utrzymanie swoich pasierbów, pomijając domniemanie dotyczące dziecka pozostającego na utrzymaniu przewidziane w art. 2 pkt 2 lit. c) dyrektywy 2004/38/WE,

podczas gdy domniemanie to ma zastosowanie do wszystkich dzieci poniżej 21. roku życia”;

Zarzut czwarty „dotyczący naruszenia przepisów prawa, a w szczególności niezastosowania lub błędnej wykładni, lub też błędnego zastosowania art. 269 i 270 Code de la sécurité sociale w brzmieniu nadanym im ustawą z dnia 23 lipca 2016 r. i interpretowanych w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l'avenir des enfants (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego) (C-802/18, EU:C:2020:269)

w zakresie, w jakim Conseil Supérieur de la Sécurité Sociale (wysoka rada ds. zabezpieczenia społecznego) orzekła, że strona skarżąca nie łoży na utrzymanie swoich pasierbów i że nie dowiodła, że w pełni partycypuje w kosztach utrzymania gospodarstwa domowego,

podczas gdy strona skarżąca przedstawiła wiele dokumentów potwierdzających jego wkład w utrzymanie dziecka, co zauważył sam sąd apelacyjny, oddalając żądanie CY”;

Zarzuty piąty [oparty na prawie krajowym] [...], **zarzuty szósty** [oparty na prawie krajowym] [...], **zarzuty siódmy** [oparty na prawie krajowym] [...] i

zarzuty ósmy [oparty na prawie krajowym] [...].

Odpowiedź Cour [de cassation]

W przedmiocie wykładni prawa Unii Europejskiej, która stanowi kwestię wstępną

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwany dalej „Trybunałem Sprawiedliwości”) orzekł, że „[a]rtykuł 45 TFUE i art. 7 ust. 2 rozporządzenia

(WE) nr 492/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii należy interpretować w ten sposób, że dodatek rodzinny powiązany z wykonywaniem przez pracownika przygranicznego pracy najemnej w państwie członkowskim stanowi przywilej socjalny w rozumieniu tych przepisów.

Artykuł 1 lit. i) i art. 67 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 i art. 2 pkt 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG, należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu przepisów państwa członkowskiego, na podstawie których pracownicy przygraniczni mogą otrzymywać dodatek rodzinny powiązany z faktem wykonywania przez nich pracy najemnej w tym państwie członkowskim jedynie na własne dzieci, z wyłączeniem dzieci ich współmałżonka, z którymi nie łączy ich więź filiacyjna, jednak w których utrzymaniu uczestniczą, podczas gdy prawo do pobierania tego dodatku przysługuje każdemu dziecku mającemu miejsce zamieszkania w tym państwie członkowskim” [wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l’avenir des enfants (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego), C-802/18, EU:C:2020:269].

Trybunał Sprawiedliwości uzależnił tym samym prawo pracownika przygranicznego do otrzymania dodatku rodzinnego na dziecko jego współmałżonka, z którym nie łączy go więź filiacyjna, od wykazania, że spełnia on warunek uczestniczenia w utrzymaniu tego dziecka.

Chociaż odpowiedź udzielona przez Trybunał Sprawiedliwości odnosi się do dziecka wyłącznie współmałżonka pracownika przygranicznego, z uzasadnienia wyroku wynika, że to samo rozwiązanie ma zastosowanie do dziecka zarejestrowanego partnera pracownika przygranicznego, z którym tego ostatniego nie łączy więź filiacyjna (wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l’avenir des enfants [Dziecko małżonka pracownika przygranicznego], C-802/18, EU:C:2020:269, pkt 51, 52).

Stosując to kryterium, sąd apelacyjny – w uzasadnieniu decyzji o cofnięciu prawa do dodatku rodzinnego –

- orzekł w sposób dorozumiany, lecz niewątpliwy, że dowody na istnienie małżeństwa pomiędzy pracownikiem przygranicznym a matką dziecka oraz na istnienie wspólnego miejsca zamieszkania pracownika przygranicznego, jego małżonki i dziecka, rozpatrywane odrębnie lub łącznie, nie pozwalają na wykazanie, że warunek ten został spełniony,

- uznał, że oboje biologiczni rodzice mieli środki, aby zapewnić utrzymanie dziecka i przyczyniali się do tego utrzymania, jako że matka prowadziła działalność zawodową, a ojciec wypłacał jej tytułem obowiązku alimentacyjnego 150 euro, stwierdzając w związku z tym, że „to biologiczni rodzice pokrywają koszty związane z utrzymaniem ich dziecka”,
- uznał, że dowody potwierdzające wydatki kwalifikujące się jako koszty utrzymania gospodarstwa domowego (rachunki za wodę, umowa na dostawę energii elektrycznej z firmą Engie, miesięczne raty kredytu hipotecznego), kwoty wydatkowane na rzecz dziecka (miesięczny abonament telefoniczny dla dziecka, zakup telefonu komórkowego, opieka psychologiczna nad dzieckiem) oraz inne okoliczności (korespondencja, napięte stosunki z biologicznym ojcem, dobre stosunki między pracownikiem przygranicznym a dzieckiem) nie pozwoliły na wykazanie, że CY łożył na utrzymanie dziecka, jako że nie udowodniono, że wydatki te były pokrywane wyłącznie przez pracownika przygranicznego oraz w związku z tym, że były to jedynie okazjonalne kwoty stanowiące wydatki dodatkowe, „zwłaszcza w świetle obiektywnych elementów podkreślonych powyżej, zgodnie z którymi to rodzice biologiczni pokrywają koszty związane z utrzymaniem ich dziecka”.

Pojęcie „uczestniczenia w utrzymaniu” zostało początkowo użyte przez Trybunał Sprawiedliwości dla potrzeb orzeczenia, że pracownik przygraniczny może korzystać z wypłaty świadczenia państwowego z tytułu przywileju socjalnego, w tym przypadku pomocy finansowej na pobieranie nauki w ramach szkolnictwa wyższego, na rzecz własnego dziecka, jeżeli w dalszym ciągu przyczynia się do utrzymania tego dziecka (wyroki: z dnia 26 lutego 1992 r., C-3/90, Bemini, ECLI:EU:C:1992:89, pkt 25, 29; z dnia 8 czerwca 1999 r., C-337/97, Meeusen, ECLI:EU:C:1999:284, pkt 19; z dnia 14 czerwca 2012 r., C-542/09, Komisja Europejska/Niderlandy, ECLI:EU:C:2012:346, pkt 35; z dnia 20 czerwca 2013 r., C-20/12, Guirsch, ECLI:EU:C:2013:411, pkt 39), przy czym pojęcie to nie zostało w tych wyrokach zdefiniowane.

Następnie – również w odniesieniu do przywileju socjalnego stanowiącego pomoc finansową na pobieranie nauki w ramach szkolnictwa wyższego, lecz dotyczącego dziecka, którego nie łączy więź filiacyjna z pracownikiem przygranicznym – Trybunał Sprawiedliwości doprecyzował pojęcie „uczestniczenia w utrzymaniu”, stwierdzając najpierw, że „[nie zakłada ono] prawa do alimentów” (wyrok z dnia 15 grudnia 2016 r., od C-401/15 do C-403/15, Depesme i in., ECLI:EU:C:2016:955, pkt 58), a następnie dodając, że „status członka rodziny na utrzymaniu wynika z sytuacji faktycznej. Chodzi o członka rodziny, którego utrzymanie zapewnia pracownik, przy czym nie jest konieczne ustalenie powodów korzystania z tego wsparcia i stawianie sobie pytania, czy zainteresowany jest w stanie zaspokajać swoje potrzeby poprzez wykonywanie pracy zarobkowej” (Ibidem, pkt 58, 59). Trybunał zakończył ten wywód, orzekając, że „status członka rodziny pozostającego na utrzymaniu jest wynikiem sytuacji faktycznej, której ocena jest zadaniem państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, sądów krajowych. Status członka rodziny pracownika

przygranicznego, który pozostaje na utrzymaniu tego pracownika, może tym samym wynikać – w sytuacji gdy dotyczy to sytuacji dziecka współmałżonka lub uznanego na podstawie przepisów prawa partnera tego pracownika – z obiektywnych czynników, takich jak istnienie wspólnego gospodarstwa domowego pracownika i studenta, bez konieczności określenia przyczyn wkładu pracownika przygranicznego w utrzymywanie studenta ani obliczania jego dokładnego rozmiaru” (Ibidem, pkt 60).

Trybunał Sprawiedliwości zastosował następnie kryterium „uczestniczenia w utrzymaniu” w odniesieniu do kwestii tego, czy pracownik przygraniczny może korzystać z przywileju socjalnego w postaci wypłaty dodatku rodzinnego na dziecko, z którym nie łączy go więź filiacyjna, wskazując w uzasadnieniu orzeczenia, że „przez dziecko pracownika przygranicznego, które może pośrednio korzystać z określonych w tym ostatnim przepisie przywilejów socjalnych, rozumie się nie tylko dziecko posiadające więź filiacyjną z tym pracownikiem, lecz również dziecko współmałżonka lub zarejestrowanego partnera tego pracownika, w sytuacji gdy ten ostatni ma udział w utrzymaniu tego dziecka. Według Trybunału ten ostatni wymóg wynika z sytuacji faktycznej, której ocena na podstawie dowodów przedstawionych przez zainteresowanego jest zadaniem organów administracji oraz, w stosownych przypadkach, sądów krajowych, przy czym nie jest konieczne ustalanie powodów tego udziału ani obliczanie jego dokładnego rozmiaru” (Trybunał Sprawiedliwości, wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., przywołany wyżej, pkt 50). Trybunał Sprawiedliwości wyraźnie podkreślił, „że biologiczny ojciec dziecka nie płaci alimentów na rzecz matki dziecka. Wygląda zatem na to, że FV, który jest współmałżonkiem matki HY, uczestniczy w utrzymaniu tego dziecka, która to okoliczność podlega jednak weryfikacji przez sąd odsyłający” [wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l’avenir des enfants (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego), C-802/18, EU:C:2020:269, pkt 52].

Trybunał stwierdził również, że „pojęcie członka rodziny pracownika przygranicznego, który może pośrednio korzystać z równości traktowania na podstawie art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011, stanowi odpowiednik pojęcia »członka rodziny« w rozumieniu art. 2 pkt 2 dyrektywy 2004/38, które obejmuje współmałżonka lub partnera, z którym obywatel Unii zawarł zarejestrowany związek partnerski, bezpośrednich zstępnych, którzy nie ukończyli dwudziestego pierwszego roku życia lub pozostają na utrzymaniu, oraz tych współmałżonka lub partnera. Trybunał przy dokonywaniu tej wykładni uwzględnił w szczególności motyw 1, art. 1 i art. 2 ust. 2 dyrektywy 2014/54” [wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l’avenir des enfants (Dziecko małżonka pracownika przygranicznego), C-802/18, EU:C:2020:269, pkt 51].

Cour de cassation (sąd kasacyjny) wywodzi najpierw ze wskazanych rozważań, że stwierdzenie, iż pojęcie „uczestniczenia w utrzymaniu” wynika z sytuacji faktycznej, nie oznacza, że jest to pojęcie czysto faktyczne i wyłączone spod kontroli Trybunału Sprawiedliwości i Cour de cassation, ale że sformułowanie to zostało użyte w celu uwypuklenia okoliczności, że pojęcie to należy oceniać

całkowicie niezależnie od prawa dziecka do alimentów, jak wskazano wyraźnie w wyroku z dnia 15 grudnia 2016 r., *Depesme i in.*, od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, pkt 58).

Cour de cassation (sąd kasacyjny) wnioskuje następnie z powyższego, że pojęcie „uczestniczenia w utrzymaniu”, w ramach regulacji dotyczącej korzystania z przywilejów socjalnych, stanowi autonomiczne pojęcie prawa Unii Europejskiej, które wymaga jednolitego stosowania i jednolitej wykładni.

Tymczasem taka jednolita wykładnia nie jest obecnie zapewniona w świetle wątpliwości, jakie budzą dyskutowane powyżej kwestie.

W tym kontekście Cour de cassation (sąd kasacyjny) staje przed pytaniem o zakres przykładu przytoczonego w wyroku z dnia 15 grudnia 2016 r., *Depesme i in.* (od C-401/15 do C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, pkt 60) dotyczącego „obiektywnych czynników, takich jak istnienie wspólnego gospodarstwa domowego pracownika i studenta”, po pierwsze w odniesieniu do tego, czy fragment ten został przywołany jedynie jako przykład lub, przeciwnie, jako przesłanka, przy czym powstaje wówczas pytanie, czy chodzi o jedną z wystarczających przesłanek czy przesłankę konieczną, oraz po drugie w odniesieniu do tego, czy sposób finansowania wspólnego zamieszkania jest istotny w tym znaczeniu, że należy zbadać, czy pracownik przygraniczny ma całkowity lub częściowy wkład w to finansowanie.

Jeśli chodzi o potrzeby dziecka, które należy uwzględnić, a do których zaspokojenia przyczynia się pracownik przygraniczny, Cour de cassation (sąd kasacyjny) musi rozważyć, czy należy brać pod uwagę jedynie potrzeby o charakterze żywieniowym i podstawowym dla utrzymania dziecka (wyżywienie, ubrania, mieszkanie, edukacja...), czy też należy uwzględnić ogólnie wszelkie wydatki, w tym wydatki związane z rozrywką lub ponoszone dla zwykłej wygody (telefon komórkowy, restauracje, prawo jazdy...) czy też nawet te ponad miarę, zbyteczne lub luksusowe (regularne zakupy sprzętu elektronicznego, wakacje w dalekich krajach...) w celu zapewnienia określonego poziomu życia.

W odniesieniu do sposobu, w jaki pracownik przygraniczny uczestniczy w utrzymaniu dziecka, Cour de cassation zastanawia się nad kwestią, czy wkład pracownika przygranicznego w utrzymanie dziecka powinien mieć formę płatności gotówkowych bezpośrednio na rzecz dziecka, czy też może on przybrać formę wydatków poniesionych w interesie dziecka. W tym samym kontekście powstaje pytanie, czy wydatek ten, jak wydaje się sugerować to prokuratura w swoim stanowisku, powinien być dokonany w szczególnym interesie dziecka, czy wręcz wyłącznie w jego interesie, czy też należy wziąć pod uwagę wydatki poniesione we wspólnym interesie rodziny (miesięczne raty kredytu hipotecznego, czynsz, zakup sprzętu używanego wspólnie...). Również w kontekście konkretnych sposobów utrzymania pojawia się pytanie, czy wydatki poniesione przez pracownika przygranicznego na *uczestniczenie w utrzymaniu* powinny mieć pewien charakter [...] regularny lub okresowy (kredyt na zakup nieruchomości,

czynsz, koszty energii elektrycznej i ogrzewania, faktury za telefon...) czy też należy również wziąć pod uwagę pokrycie wydatków jednorazowych (okazjonalne zakupy odzieży...). Wreszcie, biorąc przy tym pod uwagę wyjaśnienia Trybunału Sprawiedliwości, wedle których w ramach oceny stanu faktycznego nie jest konieczne ustalanie powodów udziału pracownika przygranicznego ani obliczanie jego dokładnego rozmiaru [wyroki: z dnia 15 grudnia 2016 r., *Despeme i in.*, od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, pkt 64; z dnia 2 kwietnia 2020 r., *Caisse pour l'avenir des enfants* (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego), C-802/18, EU:C:2020:269, pkt 50], Cour de cassation (sąd kasacyjny) zastanawia się nad kwestią, czy należy uwzględnić każdy wkład, choćby minimalny, czy też powinien on mieć pewien znaczący wymiar, a jeśli tak, to czy kryterium to należy oceniać w odniesieniu do potrzeb dziecka, czy też w odniesieniu do sytuacji finansowej pracownika przygranicznego.

Pochodzenie środków finansowych może również być problematyczne, jako że w niektórych przypadkach pracownik przygraniczny posiada wraz ze swoim małżonkiem lub zarejestrowanym partnerem, rodzicem dziecka, wspólny rachunek bankowy, który służył do pokrywania wydatków przedstawionych w ramach postępowania sądowego w celu wykazania, że warunek „uczestniczenia w utrzymaniu” dziecka jest spełniony, przy czym pracownik ten nie zasila tego konta wyłącznie lub nie wskazuje, w jakim zakresie rachunek ten zasila, w którym to przypadku powstaje pytanie, czy wkład w utrzymanie dziecka pochodzi od pracownika przygranicznego.

Cour de cassation zastanawia się również nad zakresem wyjaśnienia przedstawionego przez Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 15 grudnia 2016 r., C-401/15 do C-403/15, *Depesme i in.*, ECLI:EU:C:2016:955, pkt 62), stwierdzającego, że „zgodnie ze stanowiskiem prawodawcy Unii zakłada się, iż dzieci pozostają na utrzymaniu w każdym razie do ukończenia 21. roku życia”, w związku z tym nad tym, czy należy uznać, że potrzeby każdego dziecka w wieku poniżej 21. roku życia, są zaspokajane przez pracownika przygranicznego wyłącznie ze względu na ten warunek wieku czy w połączeniu z innymi czynnikami.

Następnie należy rozważyć kwestię wkładu rodziców w zaspokajanie potrzeb dziecka. Z mocy prawa spoczywa na nich obowiązek alimentacyjny, w przeciwieństwie do pracownika przygranicznego, który nie jest związany takim obowiązkiem. Przesłanka „uczestniczenia w utrzymaniu” dziecka wymaga, przeciwnie, dokonania w jego przypadku oceny okoliczności faktycznych. W związku z tym powstaje pytanie, czy wystarczające jest stwierdzenie istnienia i wymiaru zobowiązania alimentacyjnego rodziców, aby wykluczyć istnienie wkładu pracownika przygranicznego, czy też należy dodatkowo upewnić się, że obowiązek alimentacyjny rodziców został ustalony w odpowiedniej kwocie i że faktycznie wywiązują się oni z obowiązku alimentacyjnego, wskutek czego uzupełniający lub dodatkowy wkład pracownika przygranicznego staje się niepotrzebny. W braku faktycznej zapłaty takiego wsparcia powstaje pytanie, czy

należy zweryfikować, czy współmałżonek lub zarejestrowany partner pracownika przygranicznego podjął przynajmniej próbę podjęcia środków egzekucyjnych i czy ostatecznie wkład pracownika przygranicznego uzupełnia zaniechanie jednego z rodziców. W odniesieniu do tego wsparcia alimentacyjnego i tego, czy zostało ono ustalone na odpowiednią kwotę, to, czy miało to miejsce na drodze sądowej czy też umownej, może ewentualnie mieć znaczenie. Aspekty te mogą być powiązane z poruszoną powyżej kwestią tego, jakie wydatki na dziecko należy wziąć pod uwagę. Jeżeli należy uwzględnić jedynie wydatki żywieniowe i związane z podstawowymi środkami utrzymania, obowiązek alimentacyjny rodziców pokrywa co do zasady te potrzeby, co sprawia, że uzupełniający lub dodatkowy wkład pracownika przygranicznego na zaspokojenie takich potrzeb staje się bezprzedmiotowy.

W odniesieniu do stosunków z drugim rodzicem dziecka należy jeszcze zastanowić się nad tym, czy istotne jest zbadanie okoliczności, czy dziecko mieszka na przemian u obojga rodziców, w zakresie, w jakim szersze prawo do osobistej styczności i zakwaterowania lub naprzemienne zamieszkanie może, co do zasady, skłaniać drugiego rodzica do pokrywania w sposób znaczniejszy jego obowiązków alimentacyjnych w naturze, pozostawiając mniej miejsca na ewentualną konieczność pokrycia potrzeb dziecka przez pracownika przygranicznego.

Wszystkie te pytania należy co do zasady postrzegać na tle zasady szerokiej wykładni przepisów dotyczących swobodnego przepływu pracowników (wyrok z dnia 15 grudnia 2016 r., od C-401/15 do C-403/15, *Depesme i in.*, ECLI:EU:C:2016:955, pkt 58), a tym samym ewentualnych granic takiej zasady szerokiej wykładni.

Powyższe rozważania skłaniają niniejszy sąd, przed podjęciem jakichkolwiek innych czynności w sprawie, do zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi zakresu prawa Unii Europejskiej przedstawionymi w sentencji niniejszego wyroku.

Z POWYŻSZYCH WZGLĘDÓW

Cour de cassation (sąd kasacyjny)

[...] [zwraca się] do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami:

1 a) Czy przesłankę „uczestniczenia w utrzymaniu” dziecka, z której wynika status członka rodziny w rozumieniu przepisów prawa Unii Europejskiej, sformułowaną w orzecznictwie Trybunału w kontekście swobodnego przepływu pracowników i otrzymywania przez pracownika przygranicznego przywileju socjalnego związanego z wykonywaniem przez niego pracy najemnej w państwie członkowskim, na rzecz dziecka jego współmałżonka lub zarejestrowanego partnera, z którym nie łączy go więź filiacyjna, interpretowaną samodzielnie lub w związku z zasadą szerokiej wykładni przepisów mających na celu zapewnienie

swobodnego przepływu pracowników, należy uznać za spełnioną i w związku z tym uprawniającą do uzyskiwania przywileju socjalnego, na podstawie

- samego faktu zawarcia małżeństwa lub zarejestrowanego związku partnerskiego między pracownikiem przygranicznym a rodzicem dziecka,
- samego faktu wspólnego miejsca zamieszkania lub pobytu pracownika przygranicznego z dzieckiem,
- samego faktu pokrywania przez pracownika przygranicznego wszelkich wydatków na rzecz dziecka, nawet jeśli
 - wydatek służy zaspokojeniu potrzeb innych niż podstawowe lub żywieniowe,
 - wydatek jest ponoszony na rzecz osoby trzeciej i przynosi korzyści dziecku jedynie pośrednio,
 - wydatek nie jest ponoszony w wyłącznym lub szczególnym interesie dziecka, lecz przynosi korzyści całemu gospodarstwu domowemu,
 - wydatek jest jedynie okazjonalny,
 - wydatek jest niższy niż wkład rodziców,
 - wydatek jest nieznaczny w stosunku do potrzeb dziecka,
- samego faktu, że wydatki pokrywane są ze wspólnego rachunku pracownika przygranicznego i jego współmałżonka lub zarejestrowanego partnera, rodzica dziecka, bez względu na pochodzenie środków zgromadzonych na tym rachunku,
- samego faktu, że dziecko nie ukończyło 21. roku życia?

1 b) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pierwsze pytanie, czy przesłankę „uczestniczenia w utrzymaniu” należy uznać za spełnioną i w związku z tym uprawniającą do uzyskiwania przywileju socjalnego, jeżeli ustalono co najmniej dwie z tych okoliczności?

2) Czy przesłankę „uczestniczenia w utrzymaniu” dziecka, z której wynika status członka rodziny w rozumieniu przepisów prawa Unii, sformułowaną w orzecznictwie Trybunału w kontekście swobodnego przepływu pracowników i otrzymywania przez pracownika przygranicznego przywileju socjalnego związanego z wykonywaniem przez niego pracy najemnej w państwie członkowskim na rzecz dziecka jego małżonka lub zarejestrowanego partnera, z którym nie łączy go więź filiacyjna, interpretowaną samodzielnie lub w związku z zasadą szerokiej wykładni przepisów mających na celu zapewnienie swobodnego przepływu pracowników, należy uznać za niespełnioną, a zatem jako wykluczającą prawo do uzyskiwania przywileju socjalnego, na podstawie:

- samego faktu istnienia obowiązku alimentacyjnego po stronie rodziców dziecka niezależnie od:
 - kwestii, czy roszczenie alimentacyjne zostało ustalone na drodze sądowej, czy w drodze umowy,
 - wysokości, w jakiej roszczenie alimentacyjne zostało ustalone,
 - kwestii, czy dłużnik rzeczywiście wywiązuje się z tego obowiązku alimentacyjnego,
 - kwestii, czy wkład pracownika przygranicznego uzupełnia zaniechanie jednego z rodziców dziecka,
- samego faktu, że dziecko przebywa okresowo u drugiego rodzica w ramach wykonywania prawa do osobistej styczności i zakwaterowania lub zamieszkiwania naprzemiennego, lub też innych ustaleń?

Zawiesza postępowanie do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeczenia.

[...]

DOKUMENT ROBOTS